

Sy-li spěval,
Piloje džěla,
Strowja ēe
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Cerstwosé da.

Njech ty spěvaš,
Swěrnje džělaš
Wšedne dny;
Džení pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebes mana
Njech či khmana
Ziwnosé je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew F.

Serbske njeđelske Kopjen.

Wudawa ſo kóždu žobotu w Smolerjež knihicji schezerni w Budyschinje a placzi schtvrťlětnje 1,50 hr. ſ portom.

Njeđelu Reminiscere.

Ies. 43, 24, 25.

Pokutny džen je ſažo psched durjenii; ſwetna wychnoſež je wſchal jemu ſchlit wſala, ale my mani k naſhim ſerbſkim wo-žadam dowěru, jo tež bjes tajkeho ſchlika počutny džen ežiſche a ſhutuje ſ Božej ſlužbu ſwojecza. — Někotry pokutny džen je ſa naſch lud hižo ſeithadjal; kaži plód je wón pſchinjeſſ? Boži hamor je wo naſche wutroby ſlapal. My drje ſmž ſebi praſili: „Wěrno je, wón psched durjemi ſteji a ſlapa, ja jeho hlož ſlužhu; ja chzu jemu durje woſwricz, ſo by wón ſaſhol a ſo mi mu wječerjal a ja ſ nim.“ Někotre dny my potom kaž w nje-měrje ſhodzachimy. Ale bóry ſchilecžihu ptali pod njebežzami a wſchitke dobre ſymjo ſeſberachu. Počutny džen běſche pſchiſchol a ſažo ſchol a wſchitko pſchi ſtarymi wosta. Echtó by ſ tajkeho ſhonenja won žadanje njeměl: ſo by tola tež ſa naſhlud počutny džen náſtal kaž ſa Ninive na Zonažowe předowanje, hdžez wulzy a mali, ſral a poddanjo ſo psched Bohom poſonachu a ſral pſchitku wuda, ſo maja ſo wſchitz ſ Bohu ſ mozu wolaž a kóždy ſo wobročiež wot ſwojeho ſleho pueža a wot ſchindu ſwojemu rukow!

A hdže je hamor, ſotryž twjerde čłowske wutroby tak ro- biſe, hdže je na woběmaj bokomaj wótry mječ, ſotryž ſo pſche-dréje, hacž ſo roſdželitej duſcha a duch tež koſeze moſhy, hdže je ſkolo, ſotryž duſchu tač ſapschimije, ſo jo wona wjazy wotčaſež njemóže? Chzemý my pod Sinai ſtupiež, ſ ſotrehož Boža moje-ſtoſež ſ blyſkanjom a rimanjom k ludu rěčesche? Ach, Izraelſke džéži ſu pſchi wſchém hrimanju a blyſkanju tola ſlotemu czelecze ſkuziež mohle. Na ſwěče niežo wjetſche a mózniſche njeje, ſchtož

mohle mciwych a ſasparnych wubudžicž, hacž naſch ſenjes pod ſchijom a na ſchiju. A wo nim we wěſčenju naſche profetiſke ſlowo rěči.

Na jeho ſaložku wi pomní

1. ſak Boža ſchijewana luboſež ſkorži: Mi ſy ty ſku-žerke nečiniſ ſ twojimi hréchami,
2. ſak Boža njevuzkledžena hnada troschtuje: Ja ja-hubju twoje pſhestupjenje moje dla.

1. Woſ teho dňa ſem, ſo ſu ežlowjeſejo wot Boha wo- padnili, Boža luboſež na ihm džela, wotpadijených ſažo dobycz. Woni ſu hréch na hréch ſopili pſchi wſchitkých domachptanjach Božich a Bóh je ſe ſejerpiwoſku, ſotraž ſwojeho runjecza nima, jenotliwych kaž ludu, noſyl. Tež tón lud, ſotryž wón ſebi wo- ſwoli, ſo by ſ njeho wumoznič ežlowjeſta wuſchol, ſak njeđa- konimy je wón pſheeziwo ſwojemu njebeſfemu dobročeſej był, ſak ſ njeſtvrnoſežu a wotpadem Božu luboſež pſežail a jeho hneſ ſbudžil. Tola je wón jón ſ džinnej luboſežu, mudroſežu a dolhočakanjom wodžil, hacž běſche jeho čaž pſchiſchol, hacž naſch njebeſki doberý paſtý ſam njepostaže, ſwoje ſtadlo pſtacž. Dželo Božeje luboſeže naſch ſbóžnik na ſo wſa; w jeho czeřpjenju wene hacž nanajwysche ſtupi.

Hdžekuliž jeho widžimy, jeho dželo dže na to, druhim do- brotu cžinicž: ſhudym evangeliſ předowanž, iherch ſahajiež, ſrudnych troschtowacž, hréchnikow wumoz pſtacž a ſbóžne cžinicž, ſchtož ſhubjene je. — A ſchto mjeſeche ſa to? Wohladaj ſyly w jeho wozomaj, ſotryž wón na Jerusalemi pſaka! ſslyſh hamjerſke rěče jeho pſheeziwnikow: wón ma čerta. Spominaj na njerosom a ſlaboſež jeho wučomnikow, na ſhablatu myſl luda. Pſchewcdzej jeho na jeho poſlednim ſucžu wot Getſemane

na Golgatha: tak ſo wón bědži w krewatnym pože, tak budže pícheradžený a ſaprět, hanjený a ſaplutwany, tak ſo wón pod ezežu kſchiza k ſemi ſvjese, tak pod njezmérnej čzwili ſo kwojim Bohom woła! Njetlapa to wſchitko ſe ſaczaſowaze; mozu wo twoju wutrobu: Haj, mi ſy ty kluženja načinil ſ twojimi hréchami!

A fotre hréchi dha naſ a naſch lud wobſoržuſa. Hdyž ſo my, kaž hebi pokutny džen w t naſ ſada, na Božich džefaz ſaſnjach měrimy, dha uje'e žana, fotraž by pſheciwo nam nje-kwědžila. A ſchtož naſ naſhóle holi a ſtara, je to ſo ſo ſaložk a ſa ſad nabožinu mjes naſhim ludom dale bóle ſhubjuje. Naſch nětčiſhi narod je narod, fotryž žaneho živeho Boha w azym, je ſi jenym ſlowom bjesbóžnu narod. Abo je to pſhe-wotře ſudžene? Praji dha tamne napižmo Božich ſaſnyc: „Ja kym tón Kn'ej, twój Bóh“, mjes nami věrnoſez? Šmajeſch ty jeho jako tu wěžni ſwiatu majestóſez? Widžiſh ty w nim wopravodže teho Kn'esa, fotryž tebi ſi hnady kóždy džen ſpoje ſi wjenje ſi nowa dari a fotryž móže 'o tebi wſac, kaž ruciže ſo rutu wohroczi, fotryž móže tebi njebeſka wotopnlyc a ſamknyc? We wuczbje praſiſh ty haj, ale we živjeniu ty jeho wobhladujesch jato ſasparneho krala, ſa fotrehož kribjetomu niože čzlowjet čzinež, ſchtož chze. Duž je b' es džiwa, ſo tež na bohabojoſezi po-brachuje. Salomon piſche: Bohabojosz je ſapožat mudroſeze a w katechismje Luther wuſladowanje kóždeje ſa ſije ſapocžne: „Mn ſo dyrbimy Bohá bojecz a jeho lubowac̄. Ale ſak dha je? Wjele bojoſe ſched čzlowekami, njebožom, nufu, ale mało bohabojoſeze. Mało džeczazeje bojoſeze Kello dha jich je, fotſiž chyli ſi Jofeſon prajic̄: „Kaž moſi ja taſtu wulfu ſlóžc ežiniež a pſheciwo Bohu ſhréchic̄?“ Ale tež kuda wotrocžetka bojoſež tu njeje. Boh čzlowjetew ſudži a khosta, ale čzlowjekojo u echadža pytnyč, ſo wón to ežini, a ſiž ſi nimi kholđa, drje na kholiſu ſi hlowu tchafku a potom tola hrécha, kaž ſu předy hréchili.

A kaž je w naſhim ludu mało bojoſeze pſched Bohom, tak tež mało luboſeze ſi njemu, A Izraelſkemu ludu, je ſo ſlowo ſtaſo: Šslych, Izraelo, tón Kn'ej naſch Boh je jenizki Kn'ej; a ty dyrbis̄h teho Kn'esa, twojego Boha, lubowac̄ ſi zyłej wutrobu a ſi zyłej duchu a ſe wichej mozu“. A naſch Šbóžnik tuto ſame ſlowo do ſwojeho rta woſmije, hdyž rjeſnije: „Ty dyrbis̄h Boha, twojego Kn'ea lubowac̄ ſi zyłej wutrobu a ſi zyłej duchu a ſe wichej twojej myſli“. Rjen'e ſliniči, hdyž my ſi kherluichom pěwam: „Ja wutrobnje mani lubo eže“; ale je dha to tež věrnoſz? Dokelž je njevěra kaž pom'edž na njewěrjazych a wěrjazych padnyka a je Božim ſutkam k naſhemu ſbožu wſchitku ezerſtwu barbu wſala, dha kymy my p'cheziwo Bohu tak ſiwo a ſymni. A wón tola njeje žadhy daloki Boh — w ſwojim kymu ſe wón nam hač nana bližiſte ſtupiſ, tak ſo my w nim jeho ſauhoho widžimy w jeho zyłej majestoczi a luboſezi, a tola kymy my ſak hymni.

A tehodla tež na pokutne myſli pobrachuje. Echtó dha naſ do pokutny ežeri? Bož domachpytanje a Boža hnada. Boži huěw naſ ſi hrécha won honi a Boža hnada naſ do bohabojsnoſeze nis wabi. Ale komu dha ſo mječ pſches wutrobu drje? Echtó dha něſhlo wot pokutnych myſli wě? My ſo ſpovjedaniy a tola ſo njeſpovjedaniy. Hdyje dha ſu eži ſrudzeni hréchnizy, na fotrychž ſo Boži jandželjo wjeſela? Hdyje ſu eži, fotſiž ſe ſwojim předowchim živjenjom ſamaja kaž Zacheus, Pawol a Marja Madlena.

No tuthym pucžu ženje ſi žanemu krutennu towarſtwu i thym Kn'ejom njeđoūdže, ſi žanej wjeſeſej wěrje. W čežkých čzaſach ſo ſa ſu prachamy; hdyž pak ſo nam derje dže, dha ſwój puež díem, jako by žadhy Boh w njebeſach njebyl.

A najhórſhe je, tež my wſchitzy kymy do tuteje hréchueje winy naſchego luda ſobuſapleczeni. Sažuwamy my ſtwoje hréchi jako ezežke brémjo? Je naſcha luboſcz k Šbóžniku ſi ſylna, ſo my tež hréchue myſle hidžimy? Móžemy my wjeſeli we wěrje ſi wutroby ſpěwac̄: Je Boh mój pſheciel ſa mi je, dha nižo njerodžu, hač ſyly ſwět chze na minje, ja ſi Bohu ſdychuju? Naſch Šbóžnik tež na naſhe ſerbiske wožadu hladā, wón widži, ſak wone Bož domy wopusičežu a rejwanske lubje pjeſnja, ſa ſwětymi kublami han'a a Bož wěczne kubla ſazpiwou, a jeho ut ſorži: „Mi ſy ty kluženja načinil ſ twojimi hréchami!“

2. Džak budž Bohu, ſo wón tež pſchistaji w ſwojej nje-wuſlēdenej hnadije: „Ja ſahubju twoje pſhestupjenje moje dla.“

Rajte mózne, hliboke, tražne ſlowo! Ja, wón ſapocžne, ja kym tón Kn'ej ſa hewak njeje žadhy Šbóžnik. Echtó chze ſe ſwojim „ja“ pornjo tuto „ja“ ſtupic̄ a praſic̄: „Ja kym tež ſobu dželaſ“? My chzemý tola radſchi wutrobu a ſutk ſkhowac̄ a Bohu ſo dželovac̄, ſo jo wón na ſwětlo njeſcehnje. „Ja ſahubju“, rěči wón dale, „twoje pſhestupjen'e“. Wjeſel ſo, to ſliniči tak doſladiſje. W bližſhim ſtawje wam to dale wuſladiſje: „Ja ſahubju twoju ſtobz jako mróčzel a twoje hréchi ſato furjawi.“ „Ja ſahubju“, ot tak ſliniči, jako by ſo tajke ſahubjenje hiſheze pſhezo ſtaſo. Tak tež je. Pſchetož naſch po-wyſch'heny wěczny měchni hiſheze pſhezo ſa naſ prophy a nam hnady ſwojeho wěczneho ſjedouja hiſheze pſhezo pſchiziwa. Do wicheje wěžnoſeje wón na naſhe hréchi ſpominac̄ njecha. Čzlowjekojo r'eknu: „Wodac̄ czi ja to chzu, ale ſapomnic̄ ja to tebi njemóžu“. Ale tutu wěžna luboſež chze twoju winu tak ſadu ſo čzirkuyč, ſo ſo wjazy njeſpomina. A fotry je ſoržen tajkeho ſmiljenja? „Moje dla“, niz naſch dla. Niz naſch ſutkow dla, niz naſchje wěry dla. Wěra njeje žana prawdoſez a žana ſazlužba, wona jenož Kn'ejowu ſazlužbu ſapſchinje. „Moje dla.“ Wot ſwojeho dyrbí wón ſo bračz, pſchetož wón ſam ma ſa naſh prawdoſez. Boh dyrbí jo tež dac̄, pſchitož wón ſam je luboſež, fotraž nicžo ſama ſa ſo ſkhowac̄ nochze. Boh ſam ſteji tež w prawym towarſtwje ſ nami. Boh je ſo naſch bratr ſežinil. Duž móžemy tež my ſi nim herbowac̄. Šswoje dla je wón naſchu winu nježl. Težo dla mam ſa ſodac̄ze hréchow a tu prawdoſez, fotraž pſched Bohom płaži. Šswoje dla, ſi mozu ſwojeho horjestačza dari wón nam nowe živjenje. Tehodla ſaňdžes̄h ty jumu do wěczneho živjenja, pſchetož wón ſam ſu durje ſi wěžnemu živjenju.

A to wichitko je wón nam na kſchizu dobyl. Duž ſe kſchizej poſběhūm ſwoje myſle, we wutrobie naležnu proſtiw: Ahrýſeze, ty jehnjo Bož, kiž ſwěta hréchi njeſeſch, kmil ſo nad nami a daj nami twój měr. Hanjen.

Wichern.

Snutske missionſtvo wola něſkle w februaru zylu Šafftu na poimoz. Šežhwski wójny, woſebje drohota, ſu tak ſylné, ſo je strach, ſo ſo tute dželo ſe ſwojimi wjele a wulkimi ſi bohatym ſohnowanjom ſlutkowazem ſuſtowaniami ſnicži. To nježměſch p'chidac̄, kiba ſo chzeſh, ſo by ſyly ſud a ty ſi nim ſchłodowaſ.

Snutskowne missionſtvo — jeho ſbudžer, jeho wótz w Němſkej je Wichern. Wo nim tu ſlowežko.

Jon Heinrich Wichern narodži ſo 21. řapruje 1808 w Hamburgu. Na theologiju wuſtudowawschi bu w Hamburgu ſi wdižerjom jeneje njeđeſteje ſchule, do fotrejež bučku kude džecži darmo p'chijimane. Džen 1. novembra 1833 ſaloži wón tón poſdžiſho wulfi a wulhwaleny wuſtarw „Rauheshaus“ w Hamburgskim pſchedměſče Horn, a ſaloži tak rjez ſnuttowne mission-

stwo ja Němstu. Tuto wustawu wopšchija wustawu sa sanjerodžene džeczi, pensionat sa džeczi wýchich woschtow, wuczeńju sa tajich, kotsiž zo sa dělo w snutskowym missionstwie pschihotujsa, tehorunje tež cíjiczeńju, kniwojaſarňu, knihipſchedawańju. Po pschikladže tuteho wustawa bu jich posdžischo wjele podobnych sałożených w Němstek, Franzowiskej, Gendželskej atd. So bu w lězje 1848 hlowne towarzstwo ja snutskowne missionstwo sałożene, bě tež Wichernewy skuf. So jeho zjle prózowanje nusne bě a so s wulkim žohnowanjom bě, bu tež pschipoſnate. Wón bu ja radu do pruskeho ministerijsa powołany a bu žobustaw wýchiskeje zrytwinieje radu; mějesche wožebje dohladowarstwo nad jostwani pod žobu. Wicherz zo tež njeje bojal psched wýžokimi w kraju ale je spytal wliwa na nich dobycz. Džen 7. kapreleje 1881 semrě wón.

Wustaw „Rauhes Haus“ bě sa džeczi, kiz tam ſastupichu, faž nowa ſemja. To wožebje ſpóſnarachu na tym, so to wérne ſlowo t:ho žiwjenja je tu wchudzom wobdawasche, tak někotre i nich njebe hacž dotal nježo wo nim wjedžalo. Wicherz nje-džiwasche jeno na to, so by zo tuto ſlowo žiwjenja džecžom we wožebitých hodžinech nabožnych a paczecích, žobudželiš, ně, pschedewchém tež na to, so by jich zjle žiwjenje bylo ežim bôle jene žitve ſjednoczenje ſ Jeſužom Chrystuſkom, tym žitvym Sbóžnikom; wone dyrbachu teho Sbóžnika jako teho ſpóſnacž, kotsiž tež nětyle hysche ſitwy njes nami, dokonjejo ſamžne džitve ſutki kaž tehdý a wobnuwejo ſe ſamžnymi ſlowami cžlowjekow dičhe kaž tehdý. Tehodla wotměwacše wón wchědnje ſhromadne mutnouž; pschi tuthich bu s modlitwu, s dobroproſchenjom a i khěrļuſhom kóždy wopomijený, kotsiž mějesche narodny džen abo ſchězenſki džen abo ſa ſotrehož zo džen ſetniesche, so bu do wustawa pschijathy. Tež tych, kiz dom wopuſtejihu, njebu ſabyste; eži w domje a eži ſwonka njeho běchu tak psches duchowym ſwiaſt wjasani a kóždy ſenotliwy cžiniesche zo tak pschezo a wchudzom wot Božeho ſlowa wobdaty, wjedženy, džeržany. Hdyž pschi toſich zo potom nowe w džecžoch hibaze ſitwy — ſitwenje wérueho džecža Božeho — pokasowasche, radowasche a džakowacše zo wutroba Wichernewa kaž ſahrodnikowa hdyž widži ſymjeńčka ſchadječz.

Ras ranu bě zo Wicherz ſ džecžimi pschi bibliſkých ſtawinach doſho roſrěžowat wo bojſkim ſitwenju, ſotrež dyrbi to ſemſke wipjelnicz. Jemu a džecžom bě zo wutroba pschi tym ſahorila. Duž hyschečke, tak nichy Heinrich njes druhimi ſedžo ſe ſylsam i we wóčkomaj rječný: „Ach, ja chyžl rad do njebejſ pchínež!“ Gusta pak ſečeče Wicherz na boſ a wusna zo jemu: „Ja ſyňi njebamno něchto njepraweho cžinil. Nichtón hyscheče nižvo wo tym njetvě: Ja ſyňi Kornelijej hróch, kotsiž bě na ſitwu rjadtu ſadžal, ſwuczahal.“ Njebe trjeba, so Wicherz jemu rok ſadže, ſchto ma cžinicz, jeli so dyrbi to ſitwenje ſ Bohom wopravdze jeho duschi pjemnicz. Gusta džecžke Kornelijej a wopravky ſebi.. — Sažo ras bě bibliſku hodžinu džeržal. Takto bě tutu nimo, wsa jeho jedyn ſ tych hólzow ſa ruku. Wicherz ſebi myſlečke, ſo ma zo tež něžeho wusnač. Tola tutón nočesche nježo druhe, hacž jemu zo ſ zjlej wutrobu džakowacž a prajicž, ſo je ta nowa ſtawisna tak jara rjána.

Praj, luby cžitarjo a luba cžitarša, njeje to něchto wutrobu hmužaze, wobſbožaze, žohnownja poſne!? A to je snutskowne missionstwo! Praj mi, hdyž předy je tajke dželo ſa nash lud myſniſche bylo hacž nětſle!? Nak možl to ičtò naſdala ſtač a niz pomhač ſnutskownemu missionstwu!? Ty tola wěſeje niz!

Njeſapomn.

Džen 16. februara 1497 je narodny džen Melanchthona a džen 18. februara 1546 ſmiertrny džen Luthera, dwaj dnjej to jeneho tydženja, kotsiž nichtón w naschim ludu njedýrbjal ženje jeju muzej a rjeſaj naſlepje, psches to, ſo trjebasch wchědnje to, jeju muzej a rjeſaj naſlepje, psches to, ſo trjebasch wchědnje to, ſchtož do ruk eži deſchta, Bibliju! Kaž Mslanchthon a Luther, tak wutriebaj ju ſ troſhtowanju w tuthym ſrudnym čaſu bědženja, th naſbudžesč nowych mozow a wutrajeſch a pschetrajeſch!

Zyrkej a ſtat.

Dženka wolsbý w Pruskej! So by tola kóždziečki ſchesečan a kóždziečka ſchekzanka, ſo býchu zo tola wchitzb, kiz ſitwu wěru a zyrkej ſebi ſa něchto waža, ſo wolsbje ſchli a wolski ſažo tajich, kotsiž ſebi joſo ſchesečenjo ſitwu wěru a zyrkej waža a roſhūdženii ſu, tež w ſtatwosczi ſa nju wostupicž a wojo næz. Schtož tu ſ nich dženža domach wostane, tón woli tola, mijenijz pches ſitwi njevodath hlyž ſandidatorow tych stron, kotsiž ſa zyrkej ujeſku ale psche ſitwi zyrkwi. Tež tehodla njevoſtaní nichtó domach a byrijeſch hysche ſitwi roſhūdženym a roſnemdrjenym byl na to a tamne! Tež tón ſiwi ſyčaj tu maři ſtricžku tak, ſo to dožaha na pucžu ſ wólbnemu kaſchcjeſi! — Tak njech zo derje ſedži tuto wojowanje ſ lep'čemu ſitwi, wěry a tak ſ lep'čemu luda a kraja!

S jeneho miesta, w kotsymž ſu jich wjazh i ſitwi wustupili, psche jedyn duchowym tole: Žena žónska, kotsaž bě w lězje 1919, žobustorhnjena wot druhich, ſ ſitwi wustupila, žadasche ſa ſebje a ſa ſitwu džoroku na cžezkym khoroložu duchowym troſcht. Tutón zo je dosta. Wona tež ſažo do ſitwi ſaſtupi. Jako bě duchowym tam někotre rafy poſbył, ſakafa jemu wobſedžer ſhěze duchowneho honjo a jemu hrožo, ſastup; wón bě ſe wchěmi wobhylserjemi a ie ſuſkodami hromadze ſ ſitwi wustupil. Jako pak duchowym nježitwajo teho tola ſažo pschimndže, traſchesche wón tu pola njeho býdlazu ſitwi nehańbiciwje ſ wupowjedženjom bydlenja, ſo tuta duchowneho proschesche, ſo njeby wjazh do domu pschesschol, ſo by wona ſe ſitwj ſhorej džoroku ſažo poſkoja měla; tu njeſtawazu heru nježeschtej ſnejſeč. — Spomienyh duchowym poſjeda tole, roſjaſnjo, tak zo ſ tmy tak husto trjebanym ſlowom: „nabožina je pribatna wěz!“ (Religion ist Privatsache) woprawdze njes ſozialistam ma.

Liežby.

W Bramborſkej wumrěch u lězje 1915 25 730 džecži w ſtrobje wet 5. hacž do 15. lěta; w lězje 1918 pak 50 391. Šsu to ſeželhroki wójny, pschedewſchém wuhlodenjenja. A ſchtož ſitwe wostanje a wotroſče, to njeje ſtowe. W Halli je na psch. 90 prozentow džecži na ſudowych ſchulach a 80 prozentow na wýžokich ſchulach pschemalo jědže mělo, tak ſo zo ſitwi wutvile, kaž býchu dyrbiſe. 20 prozentow ſ nich je tuberkulosnych; 4. džel ſ nich njeviž ſitwi ſ runym rjapom ſhodječz. —

Mjes 60 000 000 wobhylserjemi Němskeje ma jich 6 000 000 ſplažni khorosče. Róžde 25. nowonarodžene džecžatko je ſyphilitiske. —

Statne ſečniſtvo we Wrótſlawju bě hacž dotal ſa lěto 16 000 khostamſkich wězow do ſitwych aktow ſapižalo; w lězje 1920 bě jich to psches 60 000

Š Rusſeje.

Š Riga psche zo tole: Wchědnje pschijedžeja ſ Rusſeje nje-wuměrnje doſhe cžahi ſ rječanžami. Schtož na cžele maju, je

wýchó, schtož wobředža. Čeħodla cžéfajtu. Tehodla, dofelž njeje i
móžno, jo by tam jačo ežl owojef živu był; píšchetož wóchó po-
brachuje: draſta, zhyroba, c̄opſota, kivěza; ani jemiežfeho próschťa
žeše tam njedostanjesch.

Czechoslovaci cílí? Czechoslovakia, dofyz njeje možno, so by tam
jako řík o vobodných českošvédských živých byl. Tam najfružíše
motročkovstwo sniježti. Maša círjodka bolschevikov má vých
máz i v rukou a khosta fózde spěczenje, fózde hntajšche měnjenje
si jasťvoni a se řutírcí.

Čehodla cíří? Tehdla, dofelž njeje možno, ſo by tam jato ſi chce ſe žan ſti čelo wjeſt pod taſím knježtvom do ſho živý bý; pſchetož wſchitko, ſchtož někak ſi nebožním ſviſuje, ſo ſi pročhom a móchom wuiupja; prědarjow a měchtiow morja; Bože domy wutrubí. W ſchulach lehnje ſo bjesbóžný poczint; knihow do zyla njeje, papjeru ſedl; dobrí wucžerjo ſu wſchitzh motkazeni; nje wucženi dundafojo ſu ſe ſchulſimi direktorami. Čane džedlo njetrieba nicžo wufuhčí, křiba bjesbóžne komuniſtice ſpěv; na božina nje kmtě ſo wucžidlo; modlenje je ſaſante. Džecži nimcja wobucze, wobleczenje, jenoz někak ſaph. Domy a ſchule ſu niniše zhlé bjes tepljenja, wucžerjo a džecži, wſchitzh ſu mučení a hſodni, myſla ſebi jenoz na politvu ſi wodh, fotruž po ſchuli wudíjeleni doſtatvají, ſo býchu ſi njej ſvoj žold ſaſko — ſiebal. Wſchitzh ſu ſacžefli a mala wódne brjuchi.

Komunistojo chýbáti žanto ſtarýchim výchě ſchulſte džecí ſebracé a do muſtaivoj ſtýfcoé; tam njeðrbjachú ſtarſchi ſ nim ſhodžicé. Šsu tež ſapocželi, taž džecí rubicé, tola ſu ſo hórsy výchého muſowanjā wſdali, dofelž bě roshorjenoscá mačkerjov pſchetuſſa. Nět ſuſu ja ſtarýchich, ſo žanti wot ſo džecí do muſtaivoj dawaju; pſchetož tam ſ najmjeñſha jědže doſtaivoju, dontach dýrbja hľoda tradič. Hľód ſavjeduje džecí, ſo kradnu, kradnu wſcho a wſhitko. Dofelž wchudžom frute dohledowanie pobráčhuje — ſhosta ſ ſo nježmě — cžinjá hózv a hózv ſiž ne ſchulſfej ſaužh hromadu ſhydaja, to najhórsche. — Budhri někajſa na thkovoza ſhoroscz, mrěja faž muchi; wo ſtanjejaſi ſtrome, faža ſo na duſchi. — Wépele džecí njeſuaſia, jenož hľód.

Boga dřečíti nještaje, jenoz fontinu uistisfeho fontmifara,
teho všeckomózneho, fotryž zvle, kaž ſo jemu ſá, dřečí do mu-
ſtawow pſchijitnije, na heku wuſtorka, wučerjow a ſtarſchich
do jaſtha tyka abo fotſliky datva; jenut dýrbja všecky počlit-
chacž, ſo býchu poſivku a fuf ſhlěba doſtolit. —

Spomnjený dopis, hřeščežé tvázh říudenteho wo dôñeže vulfich
džěčži piše, na požadku tafle prají: s

Schtóž fíchesčón je, schtóž fíchesčónsfe dýčko je, tón ſo modl
ſa wbohich fíchesčónow w Rúſſej a wožebje ſa te dýčki, fiž ſu
we rukomaj boliſchewikow, ſo bh Bóh jich wſchěch witutohſ! —
Modleče ſo, pſchetož Bóh jo čže!

Göttsche a f dörfel.

Se Sslepeho. Mało drje tych wožadów, fotrhnj je ſo tajſe
hodoivne wjeſele wobradžiſo faž naſčej. Řej móžesche ſo na
Božiu dnu wjeſela powjescz ſdělicz, ſo je ſo tež druh, ſrěni
ſwórit namakaſ, fotrhž běſche faž mały pſches wójmu prerž wsath.
Naſch wulſti ſwón je ſe starodatných czechow, ſo níchtó wo tým
nicžo njewě a njepomni, hdy je ſem pſchiſchoſ. Řenož ludowa
bajká baje, ſo je w Chorjelzu laty a ſo ſu ſebi naſchi burja tam
po njón pobyl. Řrěni a mały ſwón ſtaj ſ lijeńje Hadanfa
a Řehna we Wojerezach w l. 1872 wutčloj. — Voni, halěto ſo
prěnja ſicžina wot wójnskeho metallneho ſvijaſta wo ſwontach
wuda, w fotrejž běchu hischče njerossite ſwony ſapišante, fotrež
na ſkladach leža, a w njej naſch mały ſwón ſo namaka, fotrhž
ſo ſa 588 hr. wrócežo ſupi a borsy domoj pſchiſidže, a wot teho

Romjsko-řecká a gréckojazyčná řeckej jednotcej, taž ſo
piše, nětfe mješ ſobit wo tym, hač bý možno býlo, wobej ſažo
jednocžicž. Šda ſo, ſo jednatja ſ wotmýglennem ſónzej do-
viedu. Kaf de ſlofo paž ſo titto ſjednocženje píchelviedže a pſche-
wieských hošů, hafle píchichod vofaže.

Schule a nabožinie w Czěslōvatscej ſo hiſčicé mjenje
mřeſtej hač poſta nař — po měnjeniu „ſekonjeczinjerjov“.
Žatci nabožinie, ani evangeliſta ani katolička ani jena druhá nje-
chrbi tvjazh w ſchuli měſtua a prievo namáčej. W nabožinje
rošnou žopacé je nadavě ſtrójib; tute, niz ſchula ma ſo wo to
ſtaracé ſo džecžo něchtó wo nabožinje wě. W ſchulach ro-
kuicjuja mitczerjo město w nabožinje w morale a w statnej mě-
diumoſći (Patientmoral und Staatsbürgersfunde). Njemóžem
prají, ſo ſu to ſěpsche mohstejnoscé hač naſche, o ſo býcht na-
to pſchihotowané býle, koho wot nař tant ſežahubcz.

¶ Bratři k vám říká, že jsem tam v běhu dnešku několikrát na
100 000 i voni se fotolijfeje zhravuje muštupili. Hacíž jsem tucí
muštupili ažo s džela t druhim nabožném sjednoczenstvam vysch-
tupili ažo niz, ujdej w dopisu prajete; vyschisponut jsem, so stežba
tých, niz muštupili, vyschero hřečce vyschibera.

Február je měsíc snutškowného missionářstva Saffšeje. Všichni někají sejí sladnočítí stupí wono w tuto měsíce k tebi, žeby wuprochejo dar lubošeje. Lubošeje temu knjesej kamennu, říž žeby nětko žádá, so býchmý tuži lubošež wopokašali tím, říž někají sejí myš trádají na růžle, duchu, duši. Číle wschitzu kúto tola, sa fotrychž so snutškowné missionářstvo starášche a hischeže stará, tola nětk po revoluziji pod vůlkou czežemi a pjenježnými nědostatkami. Býjele jich praja, so je to wěz stata, so sa tých bědných, khorých, hubjených, nještaraných a njevwohladaných živí stará. Zdejší wěcze! Ale kaf dha je to s řej pomožu nětežitího stata so tajfích a podobních potřebních. Wona nihdy nědokáha ſa tých, fotrychž stat nětfle ſastaracž ma. Kaf mohl wón to runje nětfle tute hobreſke dželo hischže na ſo wſacž! By to bylo sničenje býjele dobrého, wubjerného džela! To tola uichtóni nočze, nětfle pſchedy wschém niz, kdžez je hižo telko snicžene! A hischeže učí, a tole je ſnadž to, ſchtož vola nař ſiheſčanov rovriža: Ta lubošež, fotraž nětfle w ſtufach snutškowného missionářstva ſobudžela, wona njeje a njebudže namakauju tehdy, kdžž wone ſtětne, a býrnejž tón stat demokratíſti, ſozialistiſki byl. Tehodla, kdžž snutškowné missionářstvo nětfle proky wo drah pomožu a lubošeje, daj ſo naproſkež a daruj ſi džakownej wutrobu ſa jeho ſutki, njech to nětk w Božím donuje, abo domach, kdžž ſi lisežímu k tebi pſchiňbu, abo vola duchovného ſi možebitým darom abu kažkuli a kdžezkuli hetwak!

Liturgie: S. in M. sa Occult. — 23 iulij sa Laetare.

Samostwity redaftor: farat Węrgacż w Nošacjizach.
Czyszczenie a nakład: Smolerjez tnihičijschežernja, sap. Družstwo
wobmij. ruff. w Budyschinje.